

***Als uw kind
onder toezicht
gesteld wordt***

Over de Raad voor de Kinderbescherming

Justitie

Ministerie van Justitie

Raad voor de Kinderbescherming

Als uw kind onder toezicht gesteld wordt

Als in uw gezin zulke ernstig opvoedingsproblemen voorkomen dat de ontwikkeling van uw zoon of dochter belemmerd wordt, kan de rechter uw kind onder toezicht stellen. Zo'n ingrijpende maatregel wordt niet zomaar genomen. Dat gebeurt uitsluitend als de rechter vindt dat het voor uw kind noodzakelijk is dat uw gezin verplichte hulp krijgt.

Deze brochure legt uit wat een ondertoezichtstelling inhoudt en welke rol de Raad voor de Kinderbescherming, de rechter en het Bureau Jeugdzorg daarbij spelen.

Kind staat centraal

Het is de taak van de Raad voor de Kinderbescherming om op te komen voor de rechten van kinderen die in de knel (dreigen te) komen. Daarom staat in het werk van de Raad altijd het belang van het kind centraal. De medewerkers beseffen evenwel dat de tussenkomst van de Raad voor ouders en kinderen een emotionele en ingrijpende gebeurtenis kan zijn.

Voor het gemak is de tekst in de mannelijke vorm geschreven. Overal waar *hij, zijn* of *hem* staat, kunt u *zij* of *haar* lezen. Met *ouders* wordt ook *ouder* bedoeld. Voor *kind* kunt u ook *kinderen* lezen.

Inhoudsopgave

Ondertoezichtstelling	5
Maatregel van kindbescherming	6
Duur van de ondertoezichtstelling	6
Wie doet wat	7
Voorlopige ondertoezichtstelling	8
De Raad voor de Kinderbescherming	9
De rechter	10
De gezinsvoogd	11
Uithuisplaatsing	12
Vertrouwenspersoon	14
Bescherming persoonsgegevens	14
Klachten	14
Meer informatie	15
Adressen	16 en 17

Ondertoezichtstelling

Als de opvoedingsproblemen in uw gezin de ontwikkeling van uw kind bedreigen, kan de Raad voor de Kinderbescherming de rechter om een ondertoezichtstelling verzoeken. Uw gezag wordt dan beperkt en uw gezin krijgt een gezinsvoogd. Ook zijn u en uw kind verplicht om de aangeboden hulpverlening te accepteren.

Soms zijn de moeilijkheden in een gezin zo groot dat er opvoedingsproblemen ontstaan die de ontwikkeling van een kind bedreigen of blokkeren. Is dat in uw gezin het geval, dan heeft uw kind recht op bescherming. Dat kan er zelfs toe leiden dat de Raad voor de Kinderbescherming de rechter verzoekt om uw kind onder toezicht van een Bureau Jeugdzorg te stellen. Het Bureau Jeugdzorg wijst u een gezinsvoogd toe.

Doel van de ondertoezichtstelling

Het doel van de ondertoezichtstelling – ook wel OTS genoemd – is om een oplossing te vinden voor die problemen die de geestelijke of lichamelijke ontwikkeling van uw kind bedreigen.

Voorbeelden van zulke bedreigingen lopen uiteen van mishandeling van het kind tot een vastgelopen relatie van de ouders waaronder het kind ernstig te lijden heeft. In deze brochure wordt dit soort problemen samengebracht onder de term ‘opvoedingsproblemen’. De ouders slagen er in hun specifieke situatie niet in om zelf de opvoedingsproblemen die de ontwikkeling van hun kind bedreigen, weg te nemen. De ondertoezichtstelling moet er dan toe leiden dat de situatie waarin het kind opgroeit zodanig verbetert, dat zijn ontwikkeling geen gevaar meer loopt. Een gezinsvoogd zal er op toezien dat dit gebeurt.

Maatregel van kindbescherming

Een ondertoezichtstelling is een zogenoemde ‘maatregel van kindbescherming’ die de rechter kan uitspreken. Er zijn drie maatregelen mogelijk. *Ondertoezichtstelling* (OTS) komt het meest voor. In dit geval behouden de ouders het gezag over hun kind, maar dat wordt tijdelijk ingeperkt. De andere – zwaardere – maatregelen zijn *onthefing van het ouderlijk gezag* en *ontzetting uit het ouderlijk gezag*. De ouders verliezen dan het gezag over hun kind. *Onthefing* en *ontzetting* worden kort toegelicht in de brochure *Als opvoeden een probleem is*. Zie hiervoor bladzijde 15.

Duur van de ondertoezichtstelling

Een ondertoezichtstelling wordt voor maximaal twaalf maanden opgelegd, maar de periode kan zo nodig verlengd worden. Ook is het mogelijk om een ondertoezichtstelling eerder te beëindigen.

Duur

Als de rechter een ondertoezichtstelling oplegt, bepaalt hij ook de duur van de maatregel. Een ondertoezichtstelling duurt maximaal twaalf maanden. De rechter kan de duur telkens met (maximaal) een jaar verlengen tot het kind achttien jaar is. In de meeste gevallen wordt het verzoek om verlenging gedaan door het Bureau Jeugdzorg. Voorafgaand aan zijn beslissing vraagt de rechter u (en andere betrokkenen) om uw mening. Als uw kind twaalf jaar of ouder is mag ook hij zijn mening geven. Als hij jonger is, dan kan de rechter hem ook horen, maar dat is niet verplicht.

Voortijdig stoppen

Zodra de ontwikkeling van uw kind niet meer bedreigd wordt, kan de ondertoezichtstelling tussentijds beëindigd worden. De gezinsvoogd neemt meestal het initiatief daarvoor, maar ook de ouders kunnen dat doen. De gezinsvoogd zorgt dat de Raad voor de Kinderbescherming geïnformeerd wordt over de beëindiging. Als de Raad het daar niet mee eens is, kan hij bij de rechter bepleiten dat de ondertoezichtstelling nog enige tijd doorloopt.

Beëindiging

Een ondertoezichtstelling kan op verschillende manieren beëindigd worden. De ondertoezichtstelling:

- stopt in het algemeen als de termijn verloopt zonder dat het Bureau Jeugdzorg of de Raad voor de Kinderbescherming om verlenging vragen;
- vervalt als de rechter instemt met tussentijdse beëindiging of een verzoek tot verlenging afwijst;
- eindigt automatisch als uw kind achttien jaar wordt.

Wie doet wat

- *Raad is initiatiefnemer*: De Raad voor de Kinderbescherming verzoekt de rechter om een ondertoezichtstelling uit te spreken. Een verzoek wordt onderbouwd met een rapport over uw gezin.
- *Rechter beslist*: De rechter beoordeelt het verzoek van de Raad. Als hij het nodig vindt dat uw gezin verplichte hulp krijgt, geeft hij het Bureau Jeugdzorg in uw omgeving de opdracht om de ondertoezichtstelling uit te voeren.
- *Gezinsvoogd voert uit*: Het Bureau Jeugdzorg wijst een medewerker toe aan uw kind. Deze gezinsvoogd begeleidt uw kind en helpt u als ouders bij het oplossen van de opvoedingsproblemen.

Meer informatie over hun werkzaamheden leest u verderop in deze brochure.

Voorlopige ondertoezichtstelling

Als een kind ernstig en onmiddellijk gevaar loopt, moet hij snel uit huis geplaatst kunnen worden. De Raad voor de Kinderbescherming kan dan aan de rechter verzoeken om een *voorlopige ondertoezichtstelling* uit te spreken, die maximaal drie maanden duurt. Er wordt dan een gezinsvoogd benoemd, die gemachtigd is om het kind uit huis te plaatsen (zie bladzijde 11).

De rechter hoeft het kind, de ouders of andere betrokkenen niet te spreken voor hij zijn beslissing neemt. Wel moet hij hen binnen veertien dagen na de uitspraak alsnog horen.

Tijdens de voorlopige ondertoezichtstelling zet de Raad het onderzoek naar de gezinssituatie voort. Ook houdt de Raad contact met de gezinsvoogd. Zo nodig kan de Raad aan de rechter vragen om de voorlopige ondertoezichtstelling om te zetten in een definitieve.

De Raad voor de Kinderbescherming

De Raad onderzoekt of er opvoedingsproblemen zijn die de ontwikkeling van uw kind bedreigen. Als het noodzakelijk is dat uw gezin verplichte hulpverlening krijgt, stuurt de Raad het rapport aan de rechter.

Onderzoek en rapport

Zodra de Raad voor de Kinderbescherming een melding krijgt over uw gezin start een medewerker, de raadsonderzoeker, een onderzoek. Hij moet systematisch vaststellen of sprake is van een bedreigende ontwikkeling van uw kind en wat de gewenste manier is om de bedreiging weg te nemen. Het onderzoek wordt afgesloten met een rapport, waarin de Raad adviseert over de beste oplossing.

Verzoek aan rechter

Als zorgvuldig onderzoek uitwijst dat de ontwikkeling van uw kind alleen met verplichte hulp veilig gesteld kan worden, dan verzoekt de Raad voor de Kinderbescherming aan de rechter om uw kind onder toezicht te stellen. Ter onderbouwing van het verzoek stuurt de Raad het rapport aan de rechter.

Een ondertoezichtstelling kan voor zowel uzelf als uw kind zeer ingrijpend zijn. De Raad doet het verzoek aan de rechter daarom zeer weloverwogen en uitsluitend als:

- vrijwillige hulp niet (meer) voldoende is of
- de ouders geen hulp willen accepteren en
- het onderzoek bevestigt dat de ontwikkeling van het kind ernstig bedreigd wordt.

Werkwijze

Meer informatie over het onderzoek van de Raad voor de Kinderbescherming, het rapport en de uitkomsten kunt u lezen in de brochure *Als opvoeden een probleem is* (zie bladzijde 15). De werkwijze van de Raad is vastgelegd in *Normen 2000*. Deze richtlijnen van de minister van Justitie zijn voor de medewerkers van de Raad de leidraad voor hun dagelijkse werk. Het document beschrijft onder andere hoe een onderzoek uitgevoerd wordt, welke informatie in het rapport komt en hoe lang een onderzoek mag duren. Daardoor komt elk raadsonderzoek in principe op dezelfde manier tot stand. U kunt *Normen 2000* op elke vestiging van de Raad inzien of raadplegen via www.kinderbescherming.nl.

De rechter

Tijdens een rechtszitting vraagt de rechter uw mening over de mogelijke ondertoezichtstelling. Hij kan ook uw kind horen. Het rapport van de Raad speelt een belangrijke rol bij de beslissing van de rechter.

De rechter behandelt het verzoek van de Raad voor de Kinderbescherming op een rechtszitting. Hij spreekt dan met u, de Raad en eventuele andere betrokkenen. Tijdens de rechtszaak kunt u zich laten bijstaan door een advocaat. Als uw kind twaalf jaar of ouder is, zal de rechter hem naar zijn mening vragen. De rechter kan ook een jonger kind horen, maar dat is niet verplicht. Het gesprek met uw kind vindt plaats zonder dat u daarbij aanwezig bent. Het rapport van de Raad is een belangrijke informatiebron voor de rechter. Maar tijdens de rechtszitting verzamelt hij ook informatie en laat die meewegen bij zijn beslissing. De rechter is niet verplicht om het OTS-verzoek van de Raad in te willigen. Als de rechter besluit om uw kind onder toezicht te stellen, geeft hij een Bureau Jeugdzorg de opdracht om de ondertoezichtstelling uit te voeren.

De gezinsvoogd

De gezinsvoogd is belast met de ondertoezichtstelling. Hij moet erop toezien dat de opvoedingsproblemen die de ontwikkeling van uw kind bedreigen, worden opgelost. De gezinsvoogd begeleidt en ondersteunt u en uw kind. Ook brengt hij de hulpverlening aan uw gezin op gang. Zo nodig geeft de gezinsvoogd aanwijzingen die u en uw kind moeten opvolgen.

Als de rechter een ondertoezichtstelling uitspreekt, wijst hij een Bureau Jeugdzorg aan, dat de ondertoezichtstelling moet uitvoeren. Het Bureau Jeugdzorg benoemt vervolgens een medewerker als gezinsvoogd. De gezinsvoogd moet bevorderen dat de opvoedingsproblemen die de ontwikkeling van uw kind bedreigen, worden weggenomen. Hij begeleidt uw kind en helpt u als ouders bij het oplossen van de opvoedingsproblemen.

Gezag

Volgens de wet hebben ouders het gezag over hun kinderen. Dit betekent dat u de bevoegdheid heeft om beslissingen over uw kind te nemen. Ook als uw kind onder toezicht gesteld is, houdt u het gezag, maar dat wordt tijdelijk ingeperkt. U blijft dus zelf verantwoordelijk voor de verzorging en de opvoeding van uw kind. Wel krijgt u daarbij begeleiding van de gezinsvoogd, die regelmatig contact heeft met u en uw kind. Het is de taak van de gezinsvoogd om u te ondersteunen, zodat u later zonder hulp verder kunt.

Informatie

De gezinsvoogd start met een kennismakingsgesprek met u en uw kind. Hij verzamelt verder alle informatie die hij nodig heeft. Zo leest hij het rapport van de Raad voor de Kinderbescherming en de beschikking – de uitspraak en motivering – van de rechter. Zo nodig raadpleegt hij andere mensen die uw kind kennen, zoals een familielid, leerkracht of hulpverlener. Hierna stelt de gezinsvoogd een plan van aanpak op om de opvoedingsproblemen op te lossen.

Plan van aanpak

Hoe de hulpverlening aan uw gezin precies verloopt, is erg afhankelijk van uw situatie. U en uw kind hebben een belangrijke inbreng in het plan van aanpak. Er komt bijvoorbeeld in te staan hoe u de problemen wilt oplossen, welke toekomstplannen u heeft en welke afspraken u heeft gemaakt. De gezinsvoogd sluit met zijn plan van aanpak aan op de doelen die u wilt bereiken.

Als de gezinsvoogd dat nodig vindt, worden bijvoorbeeld andere hulpverleningsinstanties ingeschakeld. Ook kan hij besluiten dat het beter is dat uw kind uit huis geplaatst wordt (zie ook de tekst in het kader hieronder). Zodra het plan klaar is, krijgen u en uw kind een exemplaar. Als daar aanleiding voor is, kan het plan tussentijds aangepast worden.

Uithuisplaatsing

In principe blijft uw kind tijdens de ondertoezichtstelling gewoon thuis wonen. Maar het kan zijn dat het voor uw kind of voor uzelf beter is dat hij (tijdelijk) ergens anders woont, bijvoorbeeld in een tehuis of pleeggezin.

Als de gezinsvoogd uw kind uit huis wil plaatsen, moet hij de rechter om een machtiging vragen. De rechter bekijkt of de uithuisplaatsing nodig is en bepaalt hoe lang die mag duren.

De maximale periode van een uithuisplaatsing is één jaar. Als de gezinsvoogd vindt dat de uithuisplaatsing daarna verlengd moet worden, moet de rechter daar opnieuw toestemming voor geven.

In het algemeen kunt u tijdens de uithuisplaatsing contact houden met uw kind. Maar de gezinsvoogd kan ook in het belang van uw kind besluiten dat er geen contact mogelijk is.

Aanwijzing

De gezinsvoogd mag zich gevraagd en ongevraagd met de verzorging en opvoeding van uw kind bemoeien. Hij kan u per brief een zogenoemde aanwijzing geven. Dat is een officiële beslissing die u en uw kind moeten opvolgen.

Tegen zo'n aanwijzing kunt u of uw kind (van twaalf jaar of ouder) bezwaar maken bij het Bureau Jeugdzorg van uw gezinsvoogd. Als u het niet eens bent met de uiteindelijke beslissing van het Bureau Jeugdzorg, kunt u de rechter vragen om de aanwijzing ongedaan te maken.

Vertrouwenspersoon

U kunt zich bij uw contacten met de Raad voor de Kinderbescherming laten bijstaan door iemand in wie u vertrouwen heeft: een familielid, vriend, advocaat of hulpverlener. Er zijn wel enkele beperkingen. Zo mag de vertrouwenspersoon niet uit uw naam optreden en mag hij niets doen zonder uw toestemming. De Raad mag uw vertrouwenspersoon weigeren als deze het onderzoek verstoort.

Bescherming persoonsgegevens

De persoonsgegevens van cliënten van de Raad voor de Kinderbescherming en van andere betrokkenen bij een zaak worden vastgelegd in een computerbestand en een dossier. Daarbij worden de wettelijke regels gevolgd. Vanzelfsprekend gaat de Raad zorgvuldig en betrouwbaar met de gegevens om. Cliënten en betrokkenen hebben het recht om hun eigen gegevens in te zien en te laten aanvullen of corrigeren. Hoe dat kan, staat in de Regeling Wbp* die u bij elke vestiging van de Raad kunt inzien.

Klachten

Als u ontevreden bent over het optreden of onderzoek van een raadsmedewerker, kunt u dat eerst bespreken met deze medewerker en zijn leidinggevende. Zij proberen vervolgens met u een oplossing te vinden. Als dat niet lukt, kunt u een officiële klacht indienen. Dat kan overigens ook meteen. In de brochure *Als u een klacht heeft* (zie bladzijde 15) vindt u meer informatie over de klachtenregeling en de termijn waarbinnen u kunt reageren.

*Voluit: Regeling Wet bescherming persoonsgegevens Primair Proces
Raad voor de Kinderbescherming

Meer informatie

Heeft u nog vragen over het werk van de Raad voor de Kinderbescherming? Neemt u dan contact op met een vestiging in uw omgeving; de adressen staan op bladzijde 16 en 17.

Andere brochures

Over ondertoezichtstelling en andere maatregelen van kindbescherming

- Jij... onder toezicht gesteld?*
- Mogelijk heeft ook uw eigen Bureau Jeugdzorg een brochure over dit onderwerp.

Over opvoedingsproblemen:

- Als opvoeden een probleem is

Over het werk van de Raad:

- Over de Raad voor de Kinderbescherming – Ieder kind heeft recht op bescherming
- Als uw kind in aanraking komt met de politie
- Als ouders gaan scheiden
- Als u een klacht heeft

De brochures zijn verkrijgbaar via:

- Postbus 51 Infolijn, telefoon 0800 - 8051 (gratis, maandag t/m vrijdag van 9:00 tot 21:00 uur) of www.postbus51.nl
- de vestigingen van de Raad (zie bladzijde 16 en 17)
- de internetsite van de Raad: www.kinderbescherming.nl

Internet

De Raad voor de Kinderbescherming is te vinden op het internet: www.kinderbescherming.nl.

* Deze brochure is via Postbus 51 verkrijgbaar.

Adressen

Directie Noord

Vestiging Assen

Mandemaat 3
Postbus 181
9400 AD Assen
0592-333 44 4

Directie Oost

Vestiging Almelo

Bellavistastraat 3
Postbus 241
7600 AE Almelo
0546-832 20 0

Directie Noord-West

Vestiging Alkmaar

Kennemerstraatweg 21
Postbus 250
1800 AG Alkmaar
072-514 34 34

Directie Zuid-West

Vestiging Den Haag

Neuhuijskade 40
Postbus 97745
2509 GC Den Haag
070-374 23 00

Directie Zuid

Vestiging Breda

Meerten Verhoffstraat 18
Postbus 7057
4800 GB Breda
076-525 58 00

Vestiging Tilburg

Spoorlaan 394
Postbus 290
5000 AG Tilburg
013-549 15 49

Vestiging Groningen

Friesestraatweg 213 b
Postbus 328
9700 AH Groningen
050-520 52 22

Vestiging Arnhem

Kronenburgsingel 8/01
Postbus 9017
6800 DW Arnhem
026-322 65 55

Vestiging Amsterdam

IJsbaanpad 2
Postbus 83086
1080 AB Amsterdam
020-889 34 00

Vestiging Dordrecht

Spuiboulevard 356-358
Postbus 855
3300 AW Dordrecht
078-648 44 44

Vestiging Eindhoven

Keizersgracht 5
Postbus 2175
5600 CD Eindhoven
040-232 93 19

Vestiging Leeuwarden

Lange Marktstraat 5
Postbus 2203
8901 JE Leeuwarden
058-234 33 33

Vestiging Lelystad

Schepenen 9
Postbus 2076
8203 AB Lelystad
0320-286 50 0

Vestiging Haarlem

Jansweg 15
Postbus 1175
2001 BD Haarlem
023-888 25 00

Vestiging Middelburg

Buitenruststraat 16
Postbus 7140
4330 GC Middelburg
0118-673 33 3

Vestiging 's-Hertogenbosch

Kooikersweg 3
Postbus 2332
5202 CH 's-Hertogenbosch
073-620 79 11

Vestiging Zutphen

Houtwal 16
Postbus 4110
7200 BC Zutphen
0575-590 10 0

Vestiging Utrecht

A. van Schendelstraat 550
Postbus 12085
3501 AB Utrecht
030-888 27 00

Vestiging Rotterdam

Noordsingel 117
Postbus 1983
3000 BZ Rotterdam
010-443 11 00

Vestiging Maastricht

Avenue Céramique 1b
Postbus 3002
6202 NA Maastricht
043-351 43 00

Vestiging Zwolle

Assendorperdijk 1
Postbus 10075
8000 EB Zwolle
038- 455 43 00

Vestiging Roermond

Slachthuisstraat 57
Postbus 279
6040 AG Roermond
0475-363 36 3

Kijk voor een actueel overzicht van de adressen en routebeschrijvingen van de Raad voor de Kinderbescherming op www.kinderbescherming.nl.

Aan de informatie in deze brochure kunnen geen rechten worden ontleend.

Uitgave

Raad voor de Kinderbescherming

Hoofdkantoor

Postbus 19202

3501 DE Utrecht

www.kinderbescherming.nl